

Türkiye'de doğrudan yabancı sermaye yatırımları

Türkiye'de yaşanan ekonomik krizi aşabilmek için bir üretim seferberliği gerçekleştirmek zorundayız. İşsizlik sorununun çözümünün bir ayacağına da bu üretim seferberliği oluşturuyor.

Peki, Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli şirketlerin ekonomimiz içindeki ağırlığı ne? Bu yabancı sermayeli şirketlerin Türkiye'nin milli çıkarları doğrultusunda hareket etmesi beklenebilir mi?

Osmanlı'nın son dönemlerinde ekonomiye bir taraftan yerli (Ermeni, Rum, Yahudi) sermayedarlar, bir taraftan doğrudan yabancı yatırımları yön veriyordu. Cumhuriyet döneminde yabancı sermayeli şirketler millileştirildi ve devletleştirildi. Yeni sermaye de, Kurtuluş Savaşı döneminde düşmanla işbirliği sicii nedeniyle, sessiz kaldı, ancak pek milli çıkarlar doğrultusunda hareket etmedi.

Devletimizin resmi verilerine göre, 1999 yılında Türkiye'de faaliyette bulunan doğrudan yabancı sermayeli şirket sayısı 4050 idi. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında yabancı sermayeli şirket sayısı 5443 idi. Yabancı sermayeli şirket sayısı 2016 yılına kadar 10 katına çıkarak 53.156 oldu.

Aşağıdaki çizelgede Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı sermayeli şirketlerin sayısı verilmektedir:

Günümüzde Türkiye ekonomisinde yabancı sermayeli şirketlerin ağırlığı ve önemi, Osmanlı'nın son döneminden çok daha fazladır.

Yıl	Şirket Sayısı
1999	4.050
2002	5.443
2003	6.534
2005	10.273
2008	19.093
2011	29.244
2016	53.156

1970'lere kadarlı dönemlerde, hakim olan uluslararası işbölümü, gelişmiş kapitalist ülkelerin sanayi üretimini gerçekleştirmesi, az gelişmiş ülkelerin de onlara hammadde ve pazar sağlaması biçimindeydi. 1970'lerin ikinci yarısından itibaren bu işbölümü bir süreç içinde değişti. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki sanayi yatırımları az gelişmiş ülkelere ve 1978 sonrasında da Çin Halk Cumhuriyeti'ne kaydırılmaya başlandı. Bu süreçte Türkiye'de 1980 sonrasında yatırım çektik. Artık günümüzde "dünyanın atelyeleri" gelişmiş kapitalist ülkeler değildir.

Verilen rakamlar doğrudan yabancı sermaye yatırımlarına ilişkin. Bir de Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinin mülkiyetinin önemli bir bölümü yabancı şirket ve fonlara aittir.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK SANAYİ ŞİRKETLERİ

İstanbul Sanayi Odası 1968 yılında Türkiye'nin en büyük 100 sanayi şirketine ilişkin istatistik yayınlamaya başlamıştı. Yıllardır Türkiye'nin en büyük 1000 şirketine ilişkin veri hazırlıyor.

2017 yılında Türkiye'nin en büyük 5 sanayi şirketinin 4'ü yabancı sermayeli şirketlerdi.

En büyük şirket, yerli sermayeli TÜPRAŞ idi. İkinci sırada Ford Otomotiv (18.835 işçi, yüzde 41.04 yabancı hisse), üçüncü sırada Toyota Otomotiv (5.339 işçi, yüzde 100 yabancı hisse), dördüncü sırada Tofaş Türk Otomobil (9.883 işçi, yüzde 37.86 yabancı hisse), beşinci sırada da Oyak-Renault Otomobil (6.927 işçi, yüzde 51 yabancı hisse) bulunmaktadır.

İstanbul Sanayi Odası'nın ilk 50 sanayi şirketi arasında Hyundai Assan Otomotiv (yabancı hisse yüzde 70), Mercedes-Benz (yüzde 84.99), Petkim Petrokimya (yüzde 51), BSH Ev Aletleri (yüzde 99.97), Unilever (yüzde 99.98), Borçelik Çelik (yüzde 45.33), Bosch (yüzde 100), Türk Traktör (yüzde 37.50), Philips Philip Morris (yüzde 75), Coca Cola İçecek (yüzde 20.09), İp-ğaz (yüzde 99.98), MMK Metalurji (yüzde 100) vardır.

Türkiye günümüzde emperyalizmin açtığı ekonomik savaşa karşı direniyor. Bu direnişte Türkiye'deki sermayedarların ne kadar anti-emperyalist ve millici bir çizgi izleyecek, ne kadar, 1919-1922 döneminde olduğu gibi düşmanla işbirliği yapacak? Bu konunun iyice incelenmesi gerekli.

“Bankaların duyarlı hareket etmesi gerekli”

Istanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, “Ülkemizin son zamanlarda içine düşürüldüğü zor durumdan istifade etmek isteyenler, spekülasyon ve manipülasyon çabaları içinde bulunan şüphesiz fırsatçılar varsa, bu noktada ülkesini seven, milleti için aş ve iş üretme çabasında olan gerçek sanayiciler olarak bu tür çabaları sergileyenleri kınıyoruz” dedi.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Meclisinin Ağustos ayı olağan toplantısı, “Ticaret Savaşları Döneminde Küresel Ticaretin, Ekonomimizin ve Sanayimizin Geleceği” ana gündemi ile gerçekleştirildi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'in açılış konuşmasını yaptığı toplantıya Yeditepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Veysel Ulusoy konuk olarak katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

“ÜLKEMİZİN AYDINLIK YARINLARINA GÜVENİYORUZ”

Toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, döviz kurlarında yaşanan gelişmelerle Türkiye'nin ekonomik

açıdan adeta kaotik bir ortama çekilmek istendiği bir dönemde, bankaların da duyarlı hareket etmesi gerektiğini vurguladı.

Bahçivan, “Kurdaki dalgalanmayı dindirmeye yönelik yoğun bir gayretin içinde olan hükümetimizin hafta başından beri aldığı önlemleri yakından takip ediyor, olumlu buluyoruz. Bu önlemlerin devamı geldikçe süreçten daha az hasarla çıkacağımıza inanıyoruz. Ülkemizin aydınlık yarınlarına güveniyoruz. Diyalog, istişare ve akıl ön planda olduğunda, hatalardan ders çıkartıldıkça, ekonominin gerçeklerine bağlı kalındıkça, yanlışla yanlış doğruya doğru denildikçe aşamayacağımız zorluğun olmayacağına inanıyoruz” diye konuştu.